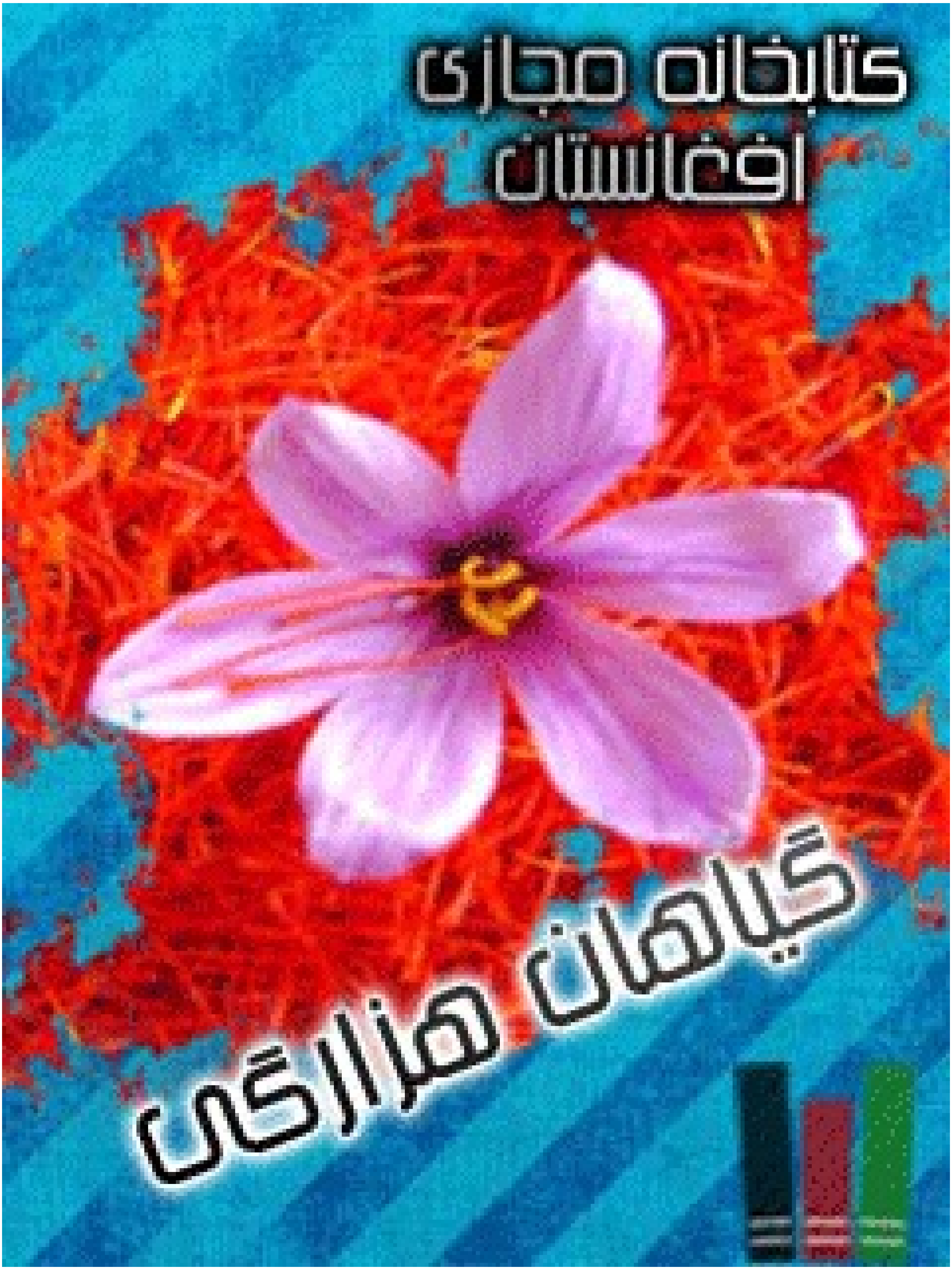

کتابخانه مجازی
افغانستان
گیاهان هزارگی

بسم الله الرحمن الرحیم

گیاه شناسی هزارگی

نویسنده:

دکتر حفیظ الله شریعتی

ناشر چاپی:

دکتر حفیظ الله شریعتی

ناشر دیجیتالی:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

گیاه شناسی هزارگی

مشخصات کتاب

سرشناسه:کتابخانه مجازی افغانستان ،۱۳۹۲

عنوان و نام پدیدآور:گیاه شناسی هزارگی/ دکتر حفیظ الله شریعتی.

مشخصات نشر دیجیتالی:اصفهان:مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، ۱۳۹۲.

مشخصات ظاهری:نرم افزار تلفن همراه و رایانه

موضوع: گیاه شناسی

گیاهان در فرهنگ شفاهی مردم هزاره

در باورهای شفاهی مردم هزاره گیاهان به روان آدمی آرامش می دهند و جهت تلطیف روح و روان وی نیکو اند. آنان باور دارند که کاشتن و داشتن گل و گیاه باعث برانگیخته شدن احساس شادی، آرامش و طراوت، مثبت اندیشی و دوری از غم و اندوه می شود. به باور هزاره ها گل های با رنگ ملایم- صورتی، سفید، بنفش و... حس شخص را به سوی احساسات آرام سوق می دهند و گل های با رنگ های گرم و تند- قرمز، زرد، نارنجی و... حس او را به سوی هیجان و سرزندگی پیش می برند. آنان باور دارند که گل و گیاه باعث ایجاد نگرش مثبت به زندگی و آرامش درونی، احساس شادی و رضایت و صمیمت در افراد می شود. زیرا سبزی و رنگ سبز افزون بر معنای سلامتی و خوشبختی، نماد زندگی، زندگی دوباره و جاویدان نیز هست. یکی از آروزهای جاویدان و پایان ناپذیر انسان هزاره که اثرات بسیار مهم، اما ناشناخته و یا کمتر شناخته شده ای در فرهنگ و زندگی آنان نهاده است، -این بوده که ای کاش می توانست چون گیاهان هر ساله از نو تازه و جوان می شد و یا حیات جاودانه می یافت. سبز، سبزه و رنگ سبز برای کشاورزان و دامداران هزارگی افزون بر آنچه گفته شد: نشانه ی سال خوش و پر آب و علف، فور و فراوانی نعمت نیز بوده و هست. در جاغوری روستایی (سایه خانه)در دهستان پیدگه وقتی کودکی را می خوابانند، برگ سبزی بر سینه و یا گاهواره ی او می گذارند. یکی از دعاهای خیر در این روستا این است که(بچیم سووز شوی). یعنی فرزندم سبز شوی. سبز سرزنده و شاداب بمانی. از این رو در فرهنگ شفاهی هزارگی، برای برخی از گیاهان و درختان نیرو، خواص و تقدس خاصی قایل اند. در هزارستان کمتر دهی یافت می شود که در آن درختانی کهن سال مورد احترام نباشد، به جرئت می توان گفت: کمتر دهستانی است که یک و یا چند اصله از درختان نظر کرده برخاک آن سایه نیفکنده باشد. این درختان برآورنده ی حاجات نیازمندان بوده، در دفع برخی امراض و چشم زخم مؤثر می باشند. نیازمندان بر آن دخیل می بندند و افسانه ها و داستان های بسیاری پیرامون آن ها نقل می شوند. هستند درختانی بزرگ که به زیارت معروف اند. در سال های سخت و فشار های سیاسی و اجتماعی اهالی ده گوسفندی شراکتی خریده و به پای درخت زیارتی برده، آن را قربانی می کنند تا خطر و تلخی های روزگار، ده آنان را تهدید نکنند و بلایا دفع شوند. همچنین است درختان کهن سالی که (به کمک الهی) شفادهنده ی برخی از بیماری ها مانند: چشم زخم، سیاه سرفه اند و مادران در ایام بیماری کودکان شان؛ بیمار خود را به آنجا می برند و آن ها را وادار می کنند تا گرد آن درخت بچرخند و قطعه ای از پارچه ی لباس خود را به عنوان نیاز به آن ببندند. زیرا بزرگی و عظمت این درختان حالتی جادوئی و ستایش انگیز به آنان می دهد و مردم آن را نشانه ی باروری و مظهر برکت و نعمت بخشیدن ابدی خدایان و ارواح می دانند. از این رو مردم شکستن شاخه ی سبز و انداختن درخت سبز را بدیمن و شوم می دانند. به باور هزاره ها درختان دارای روانی خردمندانه اند و یاری خواستن از آن ها باعث شفادهندگی و ترسیدن و ترساندن آن ها می توانند باعث باروری آنان گردد. درگذشته وقتی درختی

یک یا چند سال متوالی میوه نمی داد، او را تهدید می کردند. بدین شکل که دو نفر با اره به قصد بریدن آن به باغ می رفتند و یکی اره بر آن می نهاد و دیگری وساطت درخت را می کرد و مهلت می گرفت که اگر در سال آینده میوه نداد آنگاه آن را ببرد، و بدین خیال از بریدن آن صرف نظر کرده و معتقد می شدند که با این تهدید درخت را می ترسانند و باعث باروری آن می شوند.

ویژگی گل های هزارگی

به باور هزاره ها گل علاوه بر سمبل زیبایی، نشان دهنده احساسات و عواطف انسان هزاره در شرایط مختلف است که داشتن آن احساس خوشایندی را به وجود می آورد. این گل ها بیشتر نشانه علاقه و صمیمیت هزاره ها به محیط خویش است که باعث زینت و شادابی محیط و محفل شادی و دوستانه نیز می شود. در زیباشناسی هزاره ها گل لطیف است و احساس لطافت را در روح انسان ها دوچندان می کند و رایحه خوش آن تمام وجود فرد را دگرگون می سازد. هزارها باور دارند که گل ها نشانه مشارکت و دوستی است، چرا که با هدیه دادن گل، لذت بردن از زیبایی را با یکدیگر تقسیم می کنند. آنان می گویند که: گل و گیاه نه تنها بر احساسات شخصی افراد که روی رفتارهای برونی و اجتماعی فرد نیز تأثیرگذار است. در فرهنگ زیبا سازی هزاره ها- فضاسازی منزل یا محل کار باید به گونه ای باشد که گل و گیاه به خوبی در معرض دید افراد قرار گرفته و بخشی از فضای منزل به این مسأله اختصاص یابد. هزاره ها معتقد اند که گل در سلامت روحی- روانی آنان نقش زیادی دارند، به طور نمونه: فرد با تماشا کردن به گل و لذت بردن از طراوت، رنگ و عطر زیبای آن می تواند حالت روحی نامتعادل خود را تغییر داده و به حالت طبیعی بازگردد؛ در واقع گل عاملی جهت تعدیل رفتار در طول شبانه روز آنان است. هزاره ها معتقد اند کهنگاه کردن به گل، تاثیری طولانی بر حالت روانی بیمار می گذارد و رفتار او را به سرعت دگرگون می کند. از این رو افرادی که در پیرامون شان گل و گیاه وجود دارند، آرام تر، مهربان تر و شادتر از دیگران اند.

باری به باور هزاره ها گل بخش جدایی ناپذیر از دنیای احساسات و عواطف آنان است. این گلها دارای معانی مخصوص به خودشان اند که می تواند احساسات درونی آنان را بهتر و راحت تر منتقل کنند. گل های هزارگی به دلیل تنوع شان معانی ویژه و خاصی دارد. به طور نمونه گل آتشی، گل گلاب(گل رز) که مورد علاقه هزاره ها است بیشتر نشانه عشق و زیبایی و همین طور شهادت و عشق آسمانی و پس از آن نشانه آرامش، نعمت و صلح است. یا گل بولو نشانه تقوی و پاکدامنی در بین هزاره هاست.

گل بولو، گل سیرسویه دختر

خانه پدر چندی میمویه دختر.

خانه پدر چندی میمو چه باشه

آخرکار سنگی پلخویه دختر.

(دختر مانند گل بولو و گل سیرسو است. یک چندی خانه پدر مهمان است. در آخر ماند سنگ فلاخن از خانه پدر به خانه شوهر انداخته می شود).

هزاره ها به خاطر علاقه که به طبیعت و گلها دارند نام دختران شان را با گل آغاز می کنند و دختران شان را گل می نامند؛ مانند: گلیما، شیرین گل، گل ریزه، ریزه گل، ماه گل، گل پری، نگار، گل اندام، گل افروز، گل پرور، تاج گل، شکرگل، گل پرور، گلبخت، گل آبی، شکوفه، لاله، گل بانو، بنفشه، غنچه، بهار، نرگس، نسرین، نسترن، گل بیگم و...

گل های هزارگی و ویژگی های آن ها

گل آتشی: عشق و زیبایی

گل بیری: نجابت و کم رویی، اندیشه ناگفته، پاکدامنی، فروتنی.

گل بولو: نشانه تقوی و پاکدامنی

گل سیرسو: تعهد و دوست داشتن

گل خاله: سازش، اتحاد

گل لالگک: پایداری و استقامت

گل ترپاک کوهی: ملاحت و زیبایی

گل گندم: عشق مبارک و فرخنده

مقربانش شوم ای گل گندم

اگر کشته شوم از تو نگردوم

اگر کشته شوم با خنجر تیز

به خون جولان زده دورت بگردم.

گل تلخک: اندوه و تاسف

گل شاو واز: وفاداری، خوشبختی و صداقت

گل پیچک: دوشیزگی و پاکدامنی

گل جیلی بند: ستایش، غرور و پرستش

گل آفتاوپرس(گل آفتاب پرست)گل آفتاب گردان: توجّه کردن

گل قلمی: حقیقت

گل عطری: شادی و دلپذیری

گل برگک: نشانه احترام به طرف مقابل

گل اوروسی: احترام گذاشتن

گل پتونی: احساس همدلی و تقاضای دوست داشتن

گل فرشی: قدردانی

گل همیشه بهار: یادآوری خاطرات گذشته

گل تاج خورو: روزهای خوب آینده و همای سعادت.

نام شناسی گیاهان هزارگی

در روزگاری نه چندان دور گیاهان در حیاط خانه و زندگی عمومی هزاره ها جایی امن برای زیستن داشتند و گل ها و گیاهان مصنوعی، پلاستیکی، چینی و ... جایی در زندگی آنان باز نکرده بودند. روزگاری، سرگرمی و دل مشغولی هزاره ها زمین های پر از گیاهان رنگارنگ و گل و گلدان ها بودند. آب دادن، حفاظت و چیدن برگ های گیاهان اهلی و وحشی بخشی از زندگی و روزهای خوش آنان را تشکیل می داد. انتظار نشستن برای بهار و فصل روییدن گل و گیاهان بخشی از زندگی آرام هزاره ها بود. حضور گل و گیاه در فضای مسکونی آنان بستر بسیار مناسبی برای آرامش روح و روان آنان ایجاد می کرد. اما امروزه هزاره ها با گذشته های زیبای طبیعی شان فاصله گرفته اند. ترس آن می رود که دیر نه زود با این زیبایی های دیرساله خدا حافظی کنند.

از طرف دیگر نام های گیاهان برای زبان شناسان و پژوهشگران فرهنگ شفاهی و خود گیاهان برای پژوهشگران گل و گیاه و

دانشـمندان علوم طـبیعی و همین طور دارو سـازان و پزشـکان طب یونـانی و هنـدی می توانـد گنجینـهٔ بی پایـان باشـند. بر این گونه گسـست نسـلهای هزاره ها می توانـد پژوهشـگران فرهنگی و مردم شـناسان هزارگی را محروم از این میراث کهن کند. از این رو به صورت ابتدایی این نوشته به بار نشست تا راه برای پژوهشگران بعدی باز گردد.

لیست گیاهان

نرمه: چمن

لوخ: نی- نی درون پر، گیـاه است که بیشتر در کنـار و درون آب جویچه هـا و رودخـانه های کوچک می رویـد و به شـکل انبوه و بوته وار قد می کشد.

گونگو: بوته سپید رنگ با شاخه های کوتاه و برگ های سوزنی که استفاده دارویی دارد و برای بدخوری و زکام نافع است.

خوربوته:خاربوته، مانند گیاه خار

قرغینه: درختچه است سیاه رنگ با برگ های سوزنی و خاردار که دانه های کوچکی مانند بادام دارد.

شیریلجی: درختچه است جگری رنگ با شاخه های بلند و باریک و برگ های سوزنی که از آن به عنوان جارو استفاده می شود.

جیرکینه: بوته است سبز رنگ با برگ های چوبی سبز که مانند نی درون پر است.

بوربوته: بوته است خاکی رنگ با برگ های سوزنی که چوب های سخت و سیاه رنگ دارد.

کوکوتی: بوته است خاکی رنگ با برگ های کمی پهن که بوی بسیار خوش دارد.

قرقر:درختچه است با برگ های سوزنی سپیـد رنگ و شاخه های بلنـد و باریک که دانه های سـیاه رنگ در درون میوه های(غوزه) سپید رنگ تو خالی دارد.

الغاد: درختچه است با برگ های سوزنی سرخ رنگ و شاخه های بلند و باریک که دانه های سرخ رنگ دارد.

الغاد ایگگ: مانند الغاد است فقط خارهای بیشتر دارد.

سیابوته: بوته است سیاه رنگ با شاخه های کوتاه و برگ های سوزنی که چوب های سخت و سیاه رنگ دارد.

قرتنک بوته: بوته است سبز رنگ با شاخه های کوتاه و برگ های سوزنی که چوب های سخت و سیاه رنگ دارد.

بوترونغو: بوته است سپید رنگ با شاخه های کوتاه و برگ های سوزنی که خار های نرم مانند پشم گوسـپند دارد و با آن ظرف می شورند.

دم آس(دم اسپ) درختچه است سبز رنـگ بـا شـاخه های بلنـد و باریک و برگ های سوزنی که از آن به عنوان جارو اسـتفاده می شود.

گندوبغل: درختچه است سپید رنگ با شاخه های نیمه بلند و باریک و برگ های پهن که از آن به عنوان دارو استفاده می شود. این گیاه برای شکم دردی و نفخ شکم نافع است.

گوش خر: درختچه است سپیـد رنـگ بـا شـاخه هـای بلنـد و باریـک و برگ هـای پهن که از آن به عنوان دارو اسـتفاده می شود و معمولا با آن ظرف می شورند.

دم روبه: (دم روباه) درختچه است سبز رنگ با شاخه های نیمه بلند و باریک و برگ های پهن که از آن به عنوان دارو اسـتفاده می شود.

اجیریغ: چمن زمین

گوش بره: بوته است سبز رنگ با برگ های کمی سوزنی که گل های کوچک نازک دارد.

گوش گرگ: بوته است سبز رنگ با برگ های کمی سوزنی که گل های کوچک نازک دارد و از آن به عنوان دارو استفاده می شود.

اسپی غول: بوته است سپید رنگ با برگ های کمی سوزنی که گل های کوچک نازک دارد و ریشه های آن دارویی است.

گندومک: بوته است سبز رنگ با برگ های کمی سوزنی که مانند گندم است با قد کوتاه تر.

اشپیشک: بوته است سبز رنگ با برگ های کمی سوزنی دانه های ریز دارد و بچه ها آن را بین دو انگشت می کشند، گل باریک و نازک دارد.

اوله: درختچه است سبز رنگ با شاخه های بلند و باریک و برگ های پهن که از آن به عنوان دارو استفاده می شود. داغ از این گیاه تهیه می شود که برای دردهای سخت نافع است.

زردی: درختچه است سبز رنگ با شاخه های بلند و باریک و برگ های پهن که از آن به عنوان دارو استفاده می شود.

سیرسو: بوته است سبز رنگ با برگ های کمی سوزنی که گل های باریک و بسیار زیبا دارد.

شورکی: بوته است سبز رنگ با برگ های کمی پهن که گل های باریک و بسیار زیبا دارد.

سرخ شورکی: شورکی سرخ رنگ است.

سیاشورکی: شورکی سیاه رنگ است.

تاج خورو: درختچه است سرخ رنگ با شاخه های بلند و باریک و برگ های پهن که تاج مانند خروس دارد.

گل خاله: درختچه است سبز رنگ با برگ های پهن که گل های مانند گل گلاب و بسیار زیبا دارد.

ایشرقه الاف: مانند ریشقه(یونجه) است.

راف: بوته است سپید رنگ با برگ های پهن که از آن به عنوان علف گیاهی استفاده می شود.

گل راف: ساقه راف را گویند.

موندوک راف: راف با قد کوتاه تر.

جنگل راف: راف با قد بلند.

دنگر: همان راف است.

سرخ شیلید- ترکیشی: بوته است سرخ رنگ با برگ های سوزنی دارای گل های سرخ و زیبا که از آن به عنوان علف گیاهی استفاده می شود.

صید: بوته است سبز رنگ با برگ های پهن و کمی سوزنی که از آن به عنوان سبزی استفاده می شود.

توصله: بوته است سبز رنگ با برگ های پهن که از آن به عنوان سبزی استفاده می شود.

گوسید: صید است با برگ های پهن و قد بلند تر که سبزی خوردنی نیست.

خارتو آلاف: بوته سپید رنگ با برگ های پهن خاردار که از آن به عنوان دارو استفاده می شود.

پودینه: پونه کوهی و آبی- وحشی.

پیازک: پیاز وحشی.

جوکری: رواس

کمی: بوته است سبز رنگ با برگ های سوزنی دارای گل های ریز سپید که از آن به عنوان علف گیاهی استفاده می شود.

بدبوی آلاف: بوته است سبز رنگ با برگ های سوزنی دارای گل های ریز سپید که بوی بدی دارد.

سرکوی آلاف: بوته است سبز رنگ با برگ های پهن و کمی سوزنی و چسپیده به زمین که از آن به عنوان دارو استفاده می شود.

غیغو: درختچه است سبز رنگ با برگ های که در نزدیک ساقه پهن و در بالا به شکل سوزنی است. از این گیاه به عنوان علف زمستانی حیوانات استفاده می شود.

اوییل: گندم است که خوراکی نیست.

بلدیرغو: درختچه است سبز رنگ با برگ های پهن که گل های سپید ریز دارد و از این گیاه به عنوان علف زمستانی حیوانات استفاده می شود.

بودرینغو: بوته است سبز رنگ با برگ های پهن و کمی سوزنی که بیشتر در کوه پایه ها می روید و از آن به عنوان دارو استفاده می شود.

مایه جنگلی: درختچه است سبز رنگ با برگ های پهن که گل های ریز دارد و از این گیاه به عنوان دارو استفاده می شود.

جارو بوته: بوته است سبز و سرخ رنگ با برگ های پهن و کمی سوزنی که بیشتر در کوه پایه ها می روید و از آن بیشتر به عنوان جارو استفاده می شود.

جاروی سپید: بوته است سپید رنگ با برگ های بلند و سوزنی که بیشتر در کوه پایه ها می روید و از آن بیشتر به عنوان جارو استفاده می شود.

ایلنگ: بوته است سبز رنگ با برگ های پهن و نوک سوزنی و چسپیده به زمین که از آن به عنوان رنگ قالین و پلاس استفاده می شود.

توقی: بوته است سبز رنگ با برگ های نوک سوزنی و دارای شیر طبیعی که از آن به عنوان دارو برای ترک و خشکیدگی دست و پا استفاده می شود.

موندیلی: بوته است خاکی رنگ با برگ های نوک سوزنی و دارای خار که خوراکی است و ریشه درختچه خار را هم گویند.

خرکی: بوته است خاکی رنگ دارای خار، درختچه خار را هم گویند.

شیرتیزک: بوته است سبز رنگ با برگ های نوک سوزنی؛ دارای شیر طبیعی که تند، بد مزه و سمی است.

چل قد: بوته سبز رنگ با برگ های نوک سوزنی که روی زمین کشیده می روید و از آن داروهای هندی می سازند. برخی معتقد است که این گیاه همان گیاه عمر است که از آن اکثیر عمر می سازند و به زندگی حیاط جاودانه می بخشد.

لالگ سگ: بوته است سبز رنگ با برگ های پهن و لاله مانند که زیبایی لاله را ندارد.

پودینه کودی: بوته است سبز رنگ با برگ های پهن که همان پونه وحشی باشد.

چینگو: چمن زمین است که فقط در فصل بهار می روید و برگ های ریزتر از چمن زمین دارد.

سرموندا‌و: بوته است سبز رنگ با برگ های پهن که ریشه آن مانند سیب زمینی باشد.

موچیلیغ: بوته است سبز رنگ با برگ های نوک سوزنی که ریشه پیازگونهٔ آن خوردنی است. هزاره ها در باره این گیاه چیستان زیبای این گونه دارد: رافتوم د را- یافتوم گیا- مغزش سپید- پوستش سیا.

لالگ: همان لاله است.

پای دیغینگ: بوته است سبز رنگ با برگ های نوک سوزنی و چسپیده به زمین که گلهای شبیه شکاف و ترک خوردگی پای دهقانان دارد. از این رو آن را پای دیغینگ(پای دهقان) نامیده اند.

بنگی دیونه: بوته است سبز رنگ با برگ های نوک سوزنی و چسپیده به زمین که شباهت زیادی به بوته ماش، موشنگ و عدس دارد. هزاره ها معتقد اند که خوردن آن دیوانگی می آورد. چون دانه آن گرم و پر انرژی است.

بودی گگ: همان راف است. برخی معتقد است که خوردن آن گنگی و لالی می آورد.

اوگه: بوته است سپید رنگ با برگ های نوک سوزنی و چسپیده به زمین که گل خوش بویی دارد.

پالی: همان عدس وحشی است.

خودخودی: بوته است سبز رنگ با برگ های نوک سوزنی و چسپیده به زمین که گل های بسیار ریز و سرخ رنگ دارد.

توت فرنگی: بوته است سبز رنگ با برگ های نوک سوزنی و چسپیده به زمین که میوه توت مانند به رنگ قرمز دارد.

مستک: ماش وحشی است. به گیاه نخود می ماند.

سرچیرغو: بوته است سبز رنگ با برگ های پهن که ریشه آن مانند زردک سپید است. این گیاه داروی است و خوردن آن اشتها آور است.

بورکینه: (تمشک) بوته است سبز رنگ خاردار با برگ های پهن که میوه آن مانند توت باشد.

انجیر سگ: همان انجیر وحشی است.

گل بولو: بوته است سپیدرنگ با برگ های پهن که گلهای بسیار زیبایی دارد و عاشقان هزاره معشوق شان را با آن می خوانند: گل بولو، گل سیرسویه دختر و...

گل بیری: بوته است سبز رنگ با برگ های پهن که گلهای بسیار زیبایی دارد و هزاره ها عروس های شان را با آن نام می خوانند.

تیرکک: بوته است خاکستری رنگ با برگ های سوزنی که گلهای بسیار ریز و بدبو دارد. این گیاه داروی است و خوردن آن اشتها آور است.

یک انداز: بوته است سپید رنگ با برگ های نوک سوزنی که ساقه های آن مانند تیر در حال پرتاب است. به این دلیل آن را یک انداز می گویند.

جنگل: درختچه است سبز رنگ با برگ های سوزنی که گل های ریز سرخ رنگ دارد.

جوری مار:همان جوری وحشی است. خوردنی نیست و استفاده دارویی دارد.

سوختینگ: درختچه است سبز رنگ با برگ های سوزنی با خارهای ریز که بسیار سمی است.

شفتل: بوته است سبز رنگ با برگ های سوزنی که گلهای بسیار ریز دارد. این گیاه اهلی است. بهار و خزان کاشته می شود. مردم هزاره از آن برای علف استفاده می کنند.

ایشیرقه: ایرانی ها یونجه می گویند. شبیه شفتل است کمی سیاه رنگ با ساقه های چوبی. یک بار کاشته می شود و علف زمستانی حیوانات هزاره هاست.

تاره: بوته است سبز رنگ با برگ های پهن که در آب می روید.

تیزغیلمو: بوته است خاکستری رنگ با برگ های سوزنی که گلهای بسیار ریز دارد. این گیاه داروی است.

جیم: همان نرمه یا چمن زمین است. ریشه های گیاه چمن را نیزگوید.

جامی باغه: چمن است سبز رنگ مانند خزه که در زیر آب روی سنگ ها می روید.

مشک آهو: بوته است خاکستری رنگ با برگ های سوزنی که گلهای بسیار ریز و خوش بو دارد. می گویند در قدیم هزاره ها از آن مشک بدست می آوردند.

آوپیسکک: بوته است سبز رنگ با برگ های سوزنی که گلهای بسیار ریز و ساقهٔ شکننده دارد.

کراد: بوته است خاکستری رنگ با برگ های سوزنی. این گیاه داروی است و برای زخم درون و نفخ شکم نافع است.

کومرو: بوته است خاکی رنگ با برگ های سوزنی. این گیاه داروی است و برای درد شکم و سردردی نافع است.

سرخ پیاز: پیاز وحشی است با ریشه های سرخ رنگ.

تیکی مورغاک: بوته است سبز رنگ با برگ های سوزنی که گلهای بسیار ریز و ساقهٔ شکننده دارد. میوه این گیاه بسیار ریز است و مانند نان کوچک (پتیر) می ماند.

سرخ پیچک: همان گل پیچان وحشی است. این گیاه وقتی دور گیاهی بپیچد آن را خشک می کند.

استوغ: بوته است خاکی رنگ با برگ های پهن که گلهای بسیار ریز دارد. در گذشته هزاره ها از ریشه آن صابون می ساختند.

خیل لی: بوته است خاکی رنگ که بیشتر ریشه است تا خود گیاه. به قارچ ماند.

چغرگ: بوته است زرد رنگ با برگ های سوزنی خار دار. این گیاه گرد است و خارپشت مانند که گلهای بسیار ریز دارد.

کیرپی: بوته است خاکی رنگ با برگ های سوزنی خار دار. این گیاه گرد است و خارپشت مانند که گلهای بسیار ریز دارد. هزاره ها برای آتش زدن چیزی از آن استفاده می کنند.

گورز: گیاه است مانند گرز پهلوانان که برگ های سوزنی خار دار دارد. این گیاه گرد است و خارپشت مانند که گلهای بسیار ریز دارد. هزاره ها برای پوشاندن(موری) دودکش خانه؛ از آن استفاده می کنند.

تاخار: همان بوته خار است. برگ های سوزنی خار دار دارد. برگ، ساقه و ریشه آن استفاده داروی دارد و برای زخم درون و زخم معده نافع است.

مایه جنگلی: بوته است سبز رنگ با برگ های پهن که گلهای بزرگ دارد. ریشه این گیاه داروی است و برای زخم درون نافع است و اشتها می آورد.

بودیگگ: بوته است سبز رنگ با برگ های پهن که گلهای ریز دارد. به باور مردم هزاره خوردن آن گنگی و لالی می آورد.

لوگور: لاله واژگون است.

تریاک کوهی: شقایق است.

تلخک: بوته است سبز رنگ با برگ های سوزنی که برگ های آن به شدت تلخ است.

چل مورده: بوته است سبز رنگ با برگ های سوزنی که روی زمین کشیده می رویـد. هزاره ها معتقـد اند که این گیاه روی خاک شهیدان گمنام می روید.

بویه: درختچه است سبز رنگ با برگ های سوزنی که بوی ترش دارد و برای دردهای درون و شکم دردی نافع است.

شیرین بویه: درختچه است سبز رنگ با برگ های سوزنی که بوی شیرین دارد و برای دردهای درون و شکم دردی نافع است.

نی: همان نی وحشی است.

سرکوی آلاف: بوته است سبز رنگ با برگ های سوزنی که کشیده روی زمین می رویـد. از برگ هـای آن دارو برای دردهای درون و درد معده می سازند.

جنگل ایگگ: درختچه است سرخ رنگ با برگ های سوزنی که خارهای نوک تیز دارد.

پیچی پیشی:(پای گربه) بوته است سبز رنگ با برگ های سوزنی که کشیده روی زمین می روید. برگ های این گیاه به جای پای گربه می ماند.

زرد گل: درختچه است سبز رنگ با برگ های سوزنی که گل های زرد رنگ دارد و برای دردهای درون و شکم دردی نافع است.

گوش برال: بوته است سبز رنگ با برگ های سوزنی که کشیده روی زمین می روید. از ریشه آن به عنوان دارو برای زخم درون و درد معده استفاده می شود.

متلش: ساقه چوکری(رواس) باشد.

بـدره: بوته است خاکی رنگ با برگ های پهن. ریشه این گیاه مانند اسپند برای بدخلقی کودک نافع است. این گیاه بوی خوش و آرام بخش دارد.

اسپن: همان اسپند معروف است.

پولوس: درختچه است سیاه رنگ با برگ های پهن که میوه سیاه رنگ آن برای دردهای درون و شکم دردی نافع است.

زیره: همان زیره است. زیره وحشی را گویند.

درختچه و درختان هزارگی

زیربیرگ: درختچه است سپید رنگ با برگ های سوزنی که میوه سرخ رنگ آن برای دردهای درون و شکم دردی نافع است.

ایرغی: درختچه است سیاه رنگ با برگ های سوزنی و نیمه پهن که میوه سرخ رنگ آن خوش مزه است.

دوری: نوعی درخت بید است.

شیلبی: درختچه است سپید رنگ با برگ های سوزنی که میوه سرخ و سبز رنگ آن برای دردهای درون و شکم دردی نافع است.

ارر: ارر- نوع سپیدار است.

چاکه: درختچه است خاکی رنگ با برگ های سوزنی که میوه سـرخ رنگ آن ترش و خوش مزه است. این درخت گیلاس وحشی را ماند.

الغاد: درختچه است سپید رنگ با برگ های سوزنی که میوه سرخ و سبز رنگ آن برای دردهای درون و شکم دردی نافع است.

قرقر: درختچه است سپید رنگ با برگ های سوزنی که میوه سپید رنگ آن برای گوش دردی نافع است.

ایگگ: درختچه است سپید رنگ با برگ های سوزنی که خارهای تیز و برنده دارد.

تاخوم (زالزالگ) درخت است ماننـد بیـد، بلنـد و پهن با برگ های پهن با گوشه های برنده. چوب این درخت سـیاه رنگ و بسیار سخت و سفت است. میوه آن سرخ رنگ اندازه نخود است که شیرین و روغنی است.

خنجـگ: درخت است ماننـد درخت زردالو، پهن بـا برگ هـای نیمه سوزنی بـا گوشه های برنـده. چوب این درخت سپیـد رنگ و بسیار سـخت و سفت است. میوه آن سرخ رنگ اندازه نخود است که شیرین و روغنی است. شیره آن داروی است. برای زخم معده و درد کلیه(گرده) نافع است. برگ آن را مانند چای می خورند که درد گرده را درمان می کند.

گز: همان درخت گز معروف است.

الترغینه: درختچه است خاکی رنگ با برگ های سوزنی که از شاخه های آن سبد بافند.

دولنه: درخت است ماننـد درخت زردالو، پهن با برگ های نیمه سوزنی با گوشه های برنـده. چوب این درخت سـیاه رنگ و بسـیار سخت و سفت است. میوه آن سرخ و سیاه رنگ اندازه نخود است که شیرین است.

درخت اوروسـی: درخت است ماننـد بیـد، بلند و پهن با برگ های پهن و نوک سوزنی با گوشه های برنده. چوب این درخت سیاه رنگ و بسیار سخت و سفت است. میوه آن سرخ رنگ اندازه کف دست مرد است که استفاده چندانی ندارد.

درخت پالی: مانند درخت اوروسی است.

درخت کاسی: مانند پالی است.

سیاچو: (سـیاه چوب) درخت است ماننـد بیـد، بلنـد و پهن با برگ های پهن و نوک سوزنی با گوشه های برنـده. چوب این درخت سیاه رنگ و بسیار سخت و سفت است.

ناک: درخت به است.

مظلوم بید: درخت مجنون است.

مظلوم توت: توت مجنون است.

سیاتوت: درخت توت است با میوه سیاه.

توت ابراهیم خانی: درخت توت است با میوه سرخ رنگ.

سپید توت: درخت توت است با میوه سپید رنگ.

شیرتوت: درخت توت است با میوه سپید رنگ.

شاه توت: درخت توت است با میوه سرخ رنگ.

بورتوت: درخت توت است با میوه سپید رنگ و کمی وحشی.

ناجو: کاج

صبر: سرو

گیلاس: گیلاس وحشی.

باغ: زردالو

گیاهان دارویی هزارگی

هزارستان سرزمین گیاهان دارویی شناخته شده و ناشناخته است که داروشناسان هندی و یونانی را هر روز به خود می خواند. گیاهان دارویی زیر برخی از گیاهان دارویی هزارستان است که بسیار معروف اند. مردم هزاره به شکل سنتی از آن ها استفاده می کنند.

گوش گرگ: معده، دل دردی

گوش خر: سرما خوردگی، زکام، دل دردی

کوکوتی: معده

گل گاو زبان: معده

آوپیسکک: بدخوری

بوترینغو: برای زنانی که بچه آورده اند

دانه شیلبی: بدخوری، لکه روی

دم روبه: بیماری حیوانات

ریم سنگ–گل سنگ: اسهال، گرم کردن شکم

موم– سنگی و درختی: زخم های درونی

موملایی: زخم درون، تیرخوردن آهو

موم خنجک: گرده(کلیه) دردی– که با روغن گوسپند یکی شده و میل گردد

نگره: بدخویی– بیشتر کودکان

موندی راف(ریشه راف): فشار

شیل لی راف: فشار، تنگی عروق

برگ گونگو: زکام، درد دندان

کوزموتی: ریشه آن برای بدخوری نافع است

جاروبته: برای آب دیدگی- گزگ شدن دندان

برگ باغ(زردالو): توره شدن دندان انسان و حیوانات، کند شدن دندان.

چل گیاه: بدخوری

تلخک- سیا تلخک: پای دردی

جیرکینه: دندان و بوی بد دهان

بویه: فشار

شیرین بویه: فشار و تنگی عروق

گنده بغل: قبض و درد شکم

سیرکوی آلاف: قتی- بدخوری شدید، عصاره آن را بر پشت گردن و سر می بندند.

کنبوچه آلاف: بدخوری، زکام

گوش برال: زخم، زخم معده

مایه جنگلی: عیب کوشی بدن، بی اشتهایی و چاق شدن

اسپیغول: زخم

درباره مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

بسم الله الرحمن الرحیم

جاهِدُوا بِأَمْوالِکُمْ وَ أَنْفُسِکُمْ فی سَبیلِ اللَّهِ ذلِکُمْ خَیْرٌ لَکُمْ إِنْ کُنْتُمْ تَعْلَمُونَ (سوره توبه آیه ۴۱)

با اموال و جانهای خود، در راه خدا جهاد نمایید؛ این برای شما بهتر است اگر بدانید حضرت رضا (علیه السّلام): خدا رحم نماید بنده‌ای که امر ما را زنده (و برپا) دارد ... علوم و دانشهای ما را یاد گیرد و به مردم یاد دهد، زیرا مردم اگر سخنان نیکوی ما را (بی آنکه چیزی از آن کاسته و یا بر آن بیافزایند) بدانند هر آینه از ما پیروی (و طبق آن عمل) می کنند

بنادر البحار-ترجمه و شرح خلاصه دو جلد بحار الانوار ص ۱۵۹

بنیانگذار مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان شهید آیت الله شمس آبادی (ره) یکی از علمای برجسته شهر اصفهان بودند که در دلدادگی به اهلبیت (علیهم السلام) بخصوص حضرت علی بن موسی الرضا (علیه السلام) و امام عصر (عجل الله تعالی فرجه الشریف) شهره بوده و لذا با نظر و درایت خود در سال ۱۳۴۰ هجری شمسی بنیانگذار مرکز و راهی شد که هیچ وقت چراغ آن خاموش نشد و هر روز قوی تر و بهتر راهش را ادامه می دهند.

مرکز تحقیقات قائمیه اصفهان از سال ۱۳۸۵ هجری شمسی تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن امامی (قدس سره الشریف) و با فعالیت خالصانه و شبانه روزی تیمی مرکب از فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مختلف مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

اهداف :دفاع از حریم شیعه و بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام) تقویت انگیزه جوانان و عامه مردم نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی، جایگزین کردن مطالب سودمند به جای بلوتوث های بی محتوا در تلفن های همراه و رایانه ها ایجاد بستر جامع مطالعاتی بر اساس معارف قرآن کریم و اهل بیت علیهم السّلام با انگیزه نشر معارف، سرویس دهی به محققین و طلاب، گسترش فرهنگ مطالعه و غنی کردن اوقات فراغت علاقمندان به نرم افزار های علوم اسلامی، در دسترس بودن

منابع لازم جهت سهولت رفع ابهام و شبهات منتشره در جامعه عدالت اجتماعی: با استفاده از ابزار نو می توان بصورت تصاعدی در نشر و پخش آن همت گمارد و از طرفی عدالت اجتماعی در تزریق امکانات را در سطح کشور و باز از جهتی نشر فرهنگ اسلامی ایرانی را در سطح جهان سرعت بخشید.

از جمله فعالیتهای گسترده مرکز :

الف)چاپ و نشر ده ها عنوان کتاب، جزوه و ماهنامه همراه با برگزاری مسابقه کتابخوانی

ب)تولید صدها نرم افزار تحقیقاتی و کتابخانه ای قابل اجرا در رایانه و گوشی تلفن سهمراه

ج)تولید نمایشگاه های سه بعدی، پانوراما ، انیمیشن ، بازیهای رایانه ای و ... اماکن مذهبی، گردشگری و...

د)ایجاد سایت اینترنتی قائمیه www.ghaemiyeh.com جهت دانلود رایگان نرم افزار های تلفن همراه و چندین سایت مذهبی دیگر

ه)تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و ... جهت نمایش در شبکه های ماهواره ای

و)راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی (خط ۲۳۵۰۵۲۴)

ز)طراحی سیستم های حسابداری ، رسانه ساز ، موبایل ساز ، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک ، SMS و...

ح)همکاری افتخاری با دهها مرکز حقیقی و حقوقی از جمله بیوت آیات عظام، حوزه های علمیه، دانشگاهها، اماکن مذهبی مانند مسجد جمکران و ...

ط)برگزاری همایش ها، و اجرای طرح مهد، ویژه کودکان و نوجوانان شرکت کننده در جلسه

ی)برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم و دوره های تربیت مربی (حضوری و مجازی) در طول سال

دفتر مرکزی: اصفهان/خ مسجد سید/ حد فاصل خیابان پنج رمضان و چهارراه وفائی / مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان

تاریخ تأسیس: ۱۳۸۵ شماره ثبت : ۲۳۷۳ شناسه ملی : ۱۰۸۶۰۱۵۲۰۲۶

وب سایت: www.ghaemiyeh.com ایمیل: Info@ghaemiyeh.com فروشگاه اینترنتی: www.eslamshop.com

تلفن ۲۵-۲۳۵۷۰۲۳- (۰۳۱۱) فکس ۲۳۵۷۰۲۲ (۰۳۱۱) دفتر تهران ۸۸۳۱۸۷۲۲ (۰۲۱) بازرگانی و فروش ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹ امور کاربران ۲۳۳۳۰۴۵(۰۳۱۱)

نکته قابل توجه اینکه بودجه این مرکز؛ مردمی ، غیر دولتی و غیر انتفاعی با همت عده ای خیر اندیش اداره و تامین گردیده و لی جوابگوی حجم رو به رشد و وسیع فعالیت مذهبی و علمی حاضر و طرح های توسعه ای فرهنگی نیست، از اینرو این مرکز به فضل و کرم صاحب اصلی این خانه (قائمیه) امید داشته و امیدواریم حضرت بقیه الله الاعظم عجل الله تعالی فرجه الشریف توفیق روزافزونی را شامل همگان بنماید تا در صورت امکان در این امر مهم ما را یاری نمایندانشاالله.

شماره حساب ۶۲۱۰۶۰۹۵۳ ، شماره کارت :۶۲۷۳-۵۳۳۱-۳۰۴۵-۱۹۷۳و شماره حساب شبا : -IR۹۰-۰۱۸۰-۰۰۰۰-۰۰۰۰-۰۶۲۱ ۵۳-۰۶۰۹به نام مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان نزد بانک تجارت شعبه اصفهان – خیابان مسجد سید

ارزش کار فکری و عقیدتی

الاحتجاج - به سندش، از امام حسین علیه السلام -: هر کس عهده دار یتیمی از ما شود که محنتِ غیبت ما، او را از ما جدا کرده است و از علوم ما که به دستش رسیده، به او سهمی دهد تا ارشاد و هدایتش کند، خداوند به او می‌فرماید: «ای بنده بزرگوار شریک کننده برادرش! من در کَرَم کردن، از تو سزاوارترم. فرشتگان من! برای او در بهشت، به عدد هر حرفی که یاد داده است، هزار هزار، کاخ قرار دهید و از دیگر نعمت‌ها، آنچه را که لایق اوست، به آنها ضمیمه کنید».

التفسیر المنسوب إلی الإمام العسکری علیه السلام: امام حسین علیه السلام به مردی فرمود: «کدام یک را دوست‌تر می‌داری: مردی اراده کشتن بینوایی ضعیف را دارد و تو او را از دستش می‌رَهانی، یا مردی ناصبی اراده گمراه کردن مؤمنی بینوا و ضعیف از پیروان ما را دارد، امّا تو دریچه‌ای [از علم] را بر او می‌گشایی که آن بینوا، خود را بِدان، نگاه می‌دارد و با حجّت‌های خدای متعال، خصم خویش را ساکت می‌سازد و او را می‌شکند؟».

[سپس] فرمود: «حتماً رهاندن این مؤمن بینوا از دست آن ناصبی. بی گمان، خدای متعال می‌فرماید: «و هر که او را زنده کند، گویی همه مردم را زنده کرده است»؛ یعنی هر که او را زنده کند و از کفر به ایمان، ارشاد کند، گویی همه مردم را زنده کرده است، پیش از آن که آنان را با شمشیرهای تیز بکشد».

مسند زید: امام حسین علیه السلام فرمود: «هر کس انسانی را از گمراهی به معرفت حق، فرا بخواند و او اجابت کند، اجری مانند آزاد کردن بنده دارد».

قائمیه
مرکز تحقیقات رایانه‌ای
اصفهان
www
برای داشتن کتابخانه های‌تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشـــانی
www.Ghaemiyeh.com
www.Ghaemiyeh.net
www.Ghaemiyeh.org
www.Ghaemiyeh.ir
مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.
۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹